

Date de réception : 15/06/2021

Zaak C-234/21

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

12 april 2021

Verwijzende rechter:

Grondwettelijk Hof (België)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

25 maart 2021

Verzoekende partijen:

Actieve Verdediging der Wapenliefhebbers vzw

NG

WL

Verwerende partij:

Belgische Staat

I. Voorwerp en feiten van het geding

- 1 In 2017 heeft de Uniewetgever richtlijn 2017/853 vastgesteld tot wijziging van richtlijn 91/477/EEG van de Raad inzake de controle op de verwerving en het voorhanden hebben van wapens, teneinde de regelgeving te versterken, met name om het risico aan te pakken dat uitgaat van vuurwapens voor het afvuren van losse patronen die kunnen worden omgebouwd tot echte vuurwapens voor het afvuren van projectielen.
- 2 Zodoende vallen „wapens voor saluutschoten en akoestische signalen” en, meer in het algemeen, vuurwapens die zijn omgebouwd om er losse patronen, irriterende stoffen, andere werkzame stoffen of pyrotechnische seinpatronen mee af te vuren, sindsdien meteen onder de regelgeving inzake „verboden” of

„vergunningsplichtige” wapens die van toepassing was vóór de (eerste) ombouw van die wapens tot wapens voor het afvuren van losse patronen.

- 3 De Belgische wetgever heeft de richtlijn in het nationale recht omgezet bij de wet van 5 mei 2019 tot wijziging van diverse bepalingen van de wapenwet.
- 4 Artikel 153, 5°, van de wet van 5 mei 2019, heeft met name tot gevolg dat vanaf 13 juni 2017, de datum van inwerkingtreding van richtlijn 2017/853, vuurwapens die zijn omgebouwd zodat er enkel losse patronen mee kunnen worden afgevuurd, worden gehandhaafd in de categorie waartoe ze behoorden voordat zij werden omgebouwd. Indien het oorspronkelijk wapen verboden of vergunningsplichtig was, blijft het dit dus ook nadat het is omgebouwd om er losse patronen mee af te vuren. Vóór de inwerkingtreding van deze bepaling op 3 juni 2019 waren deze wapens die waren omgebouwd om er losse patronen mee af te vuren, vrij verkrijgbaar. Bijgevolg zijn de kopers van deze wapens sinds 3 juni 2019 eigenaar van een verboden wapen of een wapen dat, indien het niet over de thans vereiste vergunning beschikt, niet kan worden geregulariseerd, aangezien deze vergunning in beginsel moet worden verkregen vóór de aankoop van het wapen.
- 5 Verzoekers menen dat hier sprake is van een ongerechtvaardigde inmenging in het eigendomsrecht en zij hekelen de strafrechtelijke sancties die zij in dit verband riskeren. Zij bekritisieren met name het ontbreken van een overgangsregeling zoals die welke in diezelfde wet van 5 mei 2019 is neergelegd voor semiautomatische vuurwapens en protesteren tegen deze ongelijke behandeling.
- 6 Bij verzoekschrift van 22 november 2019 hebben zij bij het Grondwettelijk Hof een beroep tot nietigverklaring ingesteld, dat met name is gericht tegen artikel 153, 5°, van de wet van 5 mei 2019.

II. Toepasselijke bepalingen

A. *Unierecht*

Handvest van de grondrechten van de Europese Unie

- 7 Artikel 17 van het Handvest bepaalt:

„1. Eenieder heeft het recht de goederen die hij rechtmatig heeft verkregen, in eigendom te bezitten, te gebruiken, erover te beschikken en te vermaken. Niemand mag zijn eigendom worden ontnomen, behalve in het algemeen belang, in de gevallen en onder de voorwaarden waarin de wet voorziet en mits het verlies tijdig op billijke wijze wordt vergoed. Het gebruik van de goederen kan bij wet worden geregeld, voor zover het algemeen belang dit vereist.

[...]”.

- 8 Artikel 20, met als opschrift „Gelijkheid voor de wet”, bepaalt:

„Eenieder is gelijk voor de wet.”

9 Artikel 21, met als opschrift „Non-discriminatie”, bepaalt:

„1. Iedere discriminatie, met name op grond van geslacht, ras, kleur, etnische of sociale afkomst, genetische kenmerken, taal, godsdienst of overtuiging, politieke of andere denkbeelden, het behoren tot een nationale minderheid, vermogen, geboorte, een handicap, leeftijd of seksuele gerichtheid, is verboden.

2. Binnen de werkingssfeer van de Verdragen en onverminderd de bijzondere bepalingen ervan, is iedere discriminatie op grond van nationaliteit verboden.”

10 Artikel 49, met als opschrift „Legaliteitsbeginsel en evenredigheidsbeginsel inzake delicten en straffen”, luidt als volgt:

„1. Niemand mag worden veroordeeld wegens een handelen of nalaten dat geen strafbaar feit naar nationaal of internationaal recht uitmaakte ten tijde van het handelen of nalaten.

[...]”.

Richtlijn 91/477/EEG van de Raad van 18 juni 1991 inzake de controle op de verwerving en het voorhanden hebben van wapens, zoals gewijzigd bij richtlijn (EU) 2017/853 van het Europees Parlement en de Raad van 17 mei 2017¹

11 Artikel 1 van de richtlijn bepaalt:

„1. Voor de toepassing van deze richtlijn wordt verstaan onder:

1. ‚vuurwapen’: een draagbaar, van een loop voorzien wapen waarmee door explosieve voortstuwing een lading, een kogel of een projectiel wordt uitgestoten, en dat daartoe is ontworpen of daartoe kan worden omgebouwd [...]. Vuurwapens worden onderverdeeld in punt II van bijlage I.

[...]

5. ‚wapens voor saluutschoten en akoestische signalen’: vuurwapens die specifiek omgebouwd zijn om enkel losse patronen af te vuren en bedoeld zijn voor gebruik in bijvoorbeeld theatervoorstellingen, fotosessies, film- en televisieopnames, het naspelen van historische gebeurtenissen, optochten, sportevenementen en opleiding;

[...]”.

¹ Gecodificeerd bij de nieuwe richtlijn (EU) 2021/555 van het Europees Parlement en de Raad van 24 maart 2021 inzake de controle op de verwerving en het voorhanden hebben van wapens, die op 25 april 2021 in werking is getreden.

12 Artikel 7, lid 4 bis², bepaalt:

„De lidstaten kunnen beslissen om vergunningen voor in punt 6, 7 of 8 van categorie A ingedeelde semiautomatische vuurwapens te bevestigen, vernieuwen of verlengen voor wat betreft een vuurwapen dat was ingedeeld in categorie B, en dat rechtmatig was verworven en geregistreerd vóór 13 juni 2017, mits aan de andere in deze richtlijn neergelegde voorwaarden wordt voldaan. [...]”.

13 Bijlage I luidt als volgt:

„[...]

II. In de zin van deze richtlijn worden vuurwapens ingedeeld in de volgende categorieën:

Categorie A – Verboden vuurwapens

[...]

6. Automatische vuurwapens die zijn omgebouwd tot semiautomatische vuurwapens, onverminderd het bepaalde in artikel 7, lid 4 bis[;]

7. Elk van de volgende semiautomatische vuurwapens met centrale ontsteking:

[...]

8. Lange semiautomatische vuurwapens (d.w.z. vuurwapens die oorspronkelijk zijn bedoeld om te worden afgevuurd vanaf de schouder) die kunnen worden ingekort tot een lengte van minder dan 60 cm zonder functionaliteit te verliezen door middel van een opvouwbare of telescopische kolf of een kolf die kan worden verwijderd zonder gebruik van instrumenten[;]

9. Alle vuurwapens in deze categorie die zijn omgebouwd om losse patronen, irriterende stoffen, andere werkzame stoffen of pyrotechnische patronen af te vuren of zijn omgebouwd tot wapens voor saluutschoten of akoestische signalen.

Categorie B – Vergunningsplichtige vuurwapens

[...]

8. Alle vuurwapens in deze categorie die zijn omgebouwd om losse patronen, irriterende stoffen, andere werkzame stoffen of pyrotechnische patronen af te vuren of zijn omgebouwd tot wapens voor saluutschoten of akoestische signalen[;]

[...]”.

² Nu artikel 10, lid 5, van de nieuwe richtlijn 2021/555.

B. Belgisch recht

Wet van 8 juni 2006 houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens (hierna: „wapenwet”)

- 14 Artikel 3, § 1, van de wapenwet, zoals gewijzigd bij artikel 153, 3°, van de wet van 5 mei 2019, bepaalt:

„Als verboden wapens worden beschouwd:

[...]

19° Automatische vuurwapens die zijn omgebouwd tot semiautomatische vuurwapens;

20° Lange semiautomatische vuurwapens die kunnen worden ingekort tot een lengte van minder dan 60 cm zonder functionaliteit te verliezen door middel van een opvouwbare of telescopische kolf of een kolf die kan worden verwijderd zonder gebruik van instrumenten.”

- 15 Artikel 3, § 4, van de wapenwet, zoals ingevoegd bij artikel 153, 5°, van de wet van 5 mei 2019, bepaalt:

„Vuurwapens die zijn omgebouwd om blanke patronen, irriterende stoffen, andere werkzame stoffen of pyrotechnische patronen af te vuren of zijn omgebouwd tot wapens voor saluutschoten of akoestische signalen, en niet in die zin omgebouwde vuurwapens waarmee enkel met de genoemde patronen of stoffen wordt geschoten, blijven ingedeeld in de categorie waartoe ze op basis van de paragrafen 1 en 3 worden ingedeeld.”

- 16 Artikel 45/2 van de wapenwet, zoals ingevoegd bij artikel 163 van de wet van 5 mei 2019, bepaalt:

„Personen die een vuurwapen bedoeld in artikel 3, § 1, 19° of 20°, rechtmatig verwierven en registreerden vóór 13 juni 2017, hetzij door een vergunning, hetzij door een registratie op grond van een jachtverlof, getuigschrift van bijzondere wachter of sportschutterslicentie, hetzij door een registratie in het register van een erkende persoon, mogen dit vuurwapen verder voorhanden hebben, mits aan de overige wettelijke voorwaarden inzake het voorhanden hebben van wapens is voldaan. Zij kunnen het betreffende vuurwapen enkel overdragen aan de sportschutters bedoeld in artikel 27, § 3, vierde lid en aan daartoe erkende handelaars, verzamelaars en musea. Ze kunnen het vuurwapen tevens laten neutraliseren overeenkomstig artikel 3, § 2, 3°, of er afstand van doen.”

III. Argumenten van partijen

Standpunt van verzoekers

- 17 Verzoekers stellen in wezen dat artikel 3, § 4, van de wapenwet, zoals ingevoegd bij artikel 153, 5°, van de wet van 5 mei 2019, tot gevolg heeft dat een wapen dat is omgebouwd om er blanke patronen mee af te vuren en dat voordien vrij verkrijgbaar was, opeens een verboden wapen of een vergunningsplichtig wapen wordt. Het is verboden een verboden wapen voorhanden te hebben. Voor het voorhanden hebben van een vergunningsplichtig wapen moet vóór de verwerving ervan naar behoren een vergunning zijn afgegeven. Bezitters van een dergelijk wapen die niet over deze vergunning beschikken, kunnen hun situatie dus niet regulariseren. Dientengevolge vermindert de eigendomswaarde van de betrokken wapens aanzienlijk, zonder dat de eigenaars recht hebben op een billijke schadevergoeding. Al deze wapenbezitters ondergaan dus een inmenging in hun eigendomsrecht en worden blootgesteld aan de strafrechtelijke sancties waarin de wapenwet voorziet, zonder dat zij de kans hebben gehad om zich naar de nieuwe wetgeving te voegen.
- 18 Zij zijn van mening dat die bepaling inbreuk maakt op:
- het recht op het ongestoord genot van eigendom, aangezien zij neerkomt op onteigening zonder volledige en voorafgaande schadeloosstelling, hetgeen in strijd is met artikel 1 van aanvullend protocol nr. 1 bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens;
  - het beginsel van gewettigd vertrouwen, dat vereist dat justitiabelen voldoende tijd krijgen om hun gedrag aan nieuwe wetgeving aan te passen;
  - het legaliteitsbeginsel in strafzaken, aangezien personen die een dergelijk wapen voorhanden hebben, zonder overgangsperiode worden blootgesteld aan strafrechtelijke sancties, terwijl zij het wapen vóór 3 juni 2019 rechtmatig hebben verworven en zich niet hebben kunnen voorbereiden op deze bruuske overgang naar een verbods- of vergunningsregeling.
- 19 Verzoekers merken op dat artikel 153, 5°, van de wet van 5 mei 2019 niet voorziet in een overgangsregeling op grond waarvan het is toegestaan om een wapen dat is omgebouwd om er blanke patronen mee af te vuren, na 3 juni 2019 in bezit te blijven hebben, terwijl door artikel 163 van de wet van 5 mei 2019 in de wapenwet een artikel 45/2 wordt ingevoegd, waarbij een overgangsregeling wordt ingevoerd die het mogelijk maakt na 3 juni 2019 bepaalde semiautomatische wapens die verboden zijn geworden, verder voorhanden te hebben mits aan bepaalde voorwaarden is voldaan en voor zover deze wapens vóór 13 juni 2017 (datum van inwerkingtreding van richtlijn 91/477, zoals gewijzigd bij richtlijn 2017/853) rechtmatig zijn verworven en geregistreerd. Dit verschil in behandeling is ongerechtvaardigd en in strijd met het beginsel van gelijkheid en non-discriminatie.

Standpunt van de Belgische Staat

- 20 De Belgische Staat voert in wezen aan dat dit verschil in behandeling wordt gerechtvaardigd door de verplichting om richtlijn 2017/853 volledig en correct om te zetten, waarbij deze richtlijn alleen in de mogelijkheid voorziet om een overgangsregeling in te voeren voor de in artikel 3, § 1, 19° en 20°, van de wapenwet bedoelde semiautomatische wapens. Verweerder is derhalve van mening dat het beroep niet-ontvankelijk of althans ongegrond is.

IV. Beoordeling door het Grondwettelijk Hof

- 21 Richtlijn 91/477, die is gewijzigd in het kader van de strijd tegen het terrorisme en de zware criminaliteit, heeft tot doel een gemeenschappelijke aanpak vast te stellen voor het onbruikbaar maken van vuurwapens teneinde te voorkomen dat criminelen ze opnieuw gebruiksklaar kunnen maken en gebruiken.
- 22 Gelet op het aanzienlijke risico dat semiautomatische wapens vormen voor de openbare veiligheid, zijn zij door richtlijn 2017/853 toegevoegd aan de lijst van verboden vuurwapens (categorieën A.6 tot en met A.8) die is opgenomen in bijlage I, punt II, bij richtlijn 91/477. Om dezelfde reden zijn omgebouwde wapens die alleen losse patronen kunnen afvuren, toegevoegd aan bovengenoemde lijst (categorie A.9) en eveneens aan de in diezelfde bijlage opgenomen lijst van vergunningsplichtige vuurwapens (categorie B.8), zodat zij onder dezelfde regeling blijven vallen (verbods- of vergunningsregeling) als die welke vóór de ombouw ervan van toepassing was.
- 23 Richtlijn 91/477 biedt de lidstaten de mogelijkheid om een overgangsregeling in te voeren, maar uitsluitend voor bezitters van semiautomatische wapens – mits zij deze wapens vóór 13 juni 2017 rechtmatig hebben verworven en geregistreerd – en niet voor bezitters van wapens die zijn omgebouwd om er uitsluitend losse patronen mee af te vuren, ongeacht de datum van verwerving ervan.
- 24 Voor semiautomatische wapens en wapens die zijn omgebouwd om er uitsluitend losse patronen mee af te vuren die zijn verworven ná 13 juni 2017, geldt dat de bezitters van beide soorten wapens op dezelfde wijze worden behandeld in die zin dat zij niet van een overgangsregeling kunnen profiteren.
- 25 Het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft in het arrest van 3 december 2019, Tsjechische Republiek/Parlement en Raad (C-482/17, EU:C:2019:1035), reeds de gelegenheid gehad om de situatie te onderzoeken van bezitters van na 13 juni 2017 verworven semiautomatische wapens en heeft geoordeeld dat de overgangsregeling die uitsluitend van toepassing is op vóór 13 juni 2017 verworven semiautomatische wapens en waarvan de genoemde wapenbezitters dus niet kunnen profiteren, in overeenstemming is met het beginsel van gewettigd vertrouwen:

„154. In casu zij er om te beginnen op gewezen dat [artikel 7, lid 4 bis, van richtlijn 91/477] wil vermijden dat er zich tussen de inwerkingtreding van de bestreden richtlijn op 13 juni 2017 en het verstrijken van de termijn voor omzetting ervan in het recht van de lidstaten op 14 september 2018 een toename voordoet in de aankoop van vuurwapens die vanaf laatstgenoemde datum verboden zijn.

155. Voorts is de bestreden richtlijn 20 dagen vóór haar inwerkingtreding bekendgemaakt in het Publicatieblad van de Europese Unie, en kon eenieder die na die inwerkingtreding een dergelijk wapen wou aanschaffen dus weten dat zijn lidstaat krachtens deze richtlijn ten laatste vanaf het einde van de omzettingstermijn gehouden zou zijn om alle voor dergelijke wapens verleende vergunningen in te trekken.”

- 26 Het Hof heeft tevens geoordeeld dat deze overgangsregeling in overeenstemming is met het recht op het ongestoord genot van eigendom.
- 27 Zoals aangegeven in punt 23 hierboven geldt voor semiautomatische wapens en wapens die zijn omgebouwd om er uitsluitend losse patronen mee af te vuren en die zijn verworven ná 13 juni 2017, dat de bezitters van beide soorten wapens op dezelfde wijze worden behandeld in die zin dat zij niet van een overgangsregeling kunnen profiteren. Bijgevolg is het ontbreken van een overgangsregeling ten gunste van bezitters van ná 13 juni 2017 verworven wapens die zijn omgebouwd om er uitsluitend losse patronen mee af te vuren, eveneens in overeenstemming met het beginsel van het gewettigd vertrouwen en met het recht op het ongestoord genot van eigendom, om dezelfde redenen als die welke het Hof in bovengenoemd arrest heeft uiteengezet.
- 28 Het door verzoekers aangevoerde verschil in behandeling betreft alleen bezitters van semiautomatische wapens en bezitters van wapens die zijn omgebouwd om er uitsluitend losse patronen mee af te vuren die hun wapens hebben verworven vóór 13 juni 2017.
- 29 Dit verschil in behandeling vindt zijn oorsprong in richtlijn 91/477, zoals gewijzigd bij richtlijn 2017/853, op grond waarvan lidstaten alleen ten gunste van de eerste categorie van personen in een overgangsregeling kunnen voorzien, ook al hebben al die personen hun wapen rechtmatig verworven en geregistreerd toen zij nog niet werden geacht te weten dat het later verboden of vergunningsplichtig zou worden.
- 30 Uit het arrest van 3 december 2019, Tsjechische Republiek/Parlement en Raad (C-482/17, EU:C:2019:1035), kan niet worden afgeleid of dit verschil in behandeling in overeenstemming is met het beginsel van gelijkheid en non-discriminatie, het beginsel van gewettigd vertrouwen en het recht op het ongestoord genot van eigendom.
- 31 Die zaak had immers uitsluitend betrekking op het ontbreken van een overgangsregeling voor de in de categorieën A.6 tot en met A.8 bedoelde

semiautomatische vuurwapens die ná 13 juni 2017 waren verworven en geregistreerd. Het Hof heeft zich niet kunnen uitspreken over de onmogelijkheid voor de lidstaten om te voorzien in een overgangsregeling ten gunste van personen die op rechtmatige wijze een vuurwapen hebben verworven dat is omgebouwd om er uitsluitend losse patronen mee af te vuren als bedoeld in categorie A.9, noch over de onmogelijkheid voor de lidstaten om te voorzien in een overgangsregeling ten gunste van personen die vóór de inwerkingtreding van richtlijn 2017/853, op 13 juni 2017, op rechtmatige wijze een vuurwapen hebben verworven dat krachtens deze richtlijn verboden of vergunningsplichtig is geworden.

- 32 Evenzo is de vaststelling dat „dit verbod in principe gewoon de verkrijging van eigendom voorkomt” (arrest van 3 december 2019, Tsjechische Republiek/Parlement en Raad, C-482/17, EU:C:2019:1035, punt 136), pas geldig vanaf 13 juni 2017. Deze vaststelling is evenwel niet van toepassing voor personen die vóór 13 juni 2017 op rechtmatige wijze een vuurwapen als bedoeld in categorie A.9 hebben verworven en geregistreerd. Ten aanzien van die categorie van personen is daarentegen sprake van schending van een reeds verworven eigendomsrecht, aangezien zij hun rechtmatig verworven wapen niet langer voorhanden mogen hebben en de economische waarde ervan aanzienlijk is verminderd.
- 33 Het Grondwettelijk Hof heeft twijfels inzake de geldigheid en de uitlegging van artikel 7, lid 4 bis, van richtlijn 91/477, zoals ingevoegd bij richtlijn 2017/853, en legt het Hof de volgende prejudiciële vraag voor.

V. Prejudiciële vraag

„Is artikel 7, lid 4 bis, van richtlijn 91/477/EEG, gelezen in samenhang met bijlage I, punt II, categorie A, punten 6 tot en met 9, bij deze richtlijn, in strijd met artikel 17, lid 1, en de artikelen 20 en 21 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en het beginsel van de bescherming van het gewettigd vertrouwen, doordat het de lidstaten niet toestaat te voorzien in een overgangsregeling voor de in categorie A.9 bedoelde vuurwapens die vóór 13 juni 2017 op rechtmatige wijze zijn verworven en geregistreerd, terwijl het hun wel toestaat te voorzien in een overgangsregeling voor de in de categorieën A.6 tot en met A.8 bedoelde vuurwapens die vóór 13 juni 2017 op rechtmatige wijze zijn verworven en geregistreerd?”